

CBAM Tüzüğü Yeni 27a Maddesine İlişkin Soru & Cevaplar

Konu: CBAM Tüzüğü'ne eklenen yeni 27a maddesinin olası uygulanması

Soru 1. CBAM'in ürün fiyatları üzerinde ciddi bir etkisi olması durumunda Komisyon ne yapabilir?

Cevap 1. CBAM Tüzüğü, hâlihazırda, uygulama kapsamındaki ürünlerin askıya alınmasına veya kapsamdan çıkarılmasına imkân tanımamaktadır. Ürün listesinin değiştirilmesi, Avrupa Parlamentosu ve Konseyin mutabakatını takiben Tüzükte değişiklik yapılmasını gerektirir. Bu nedenle Komisyon, 17 Aralık'ta kabul edilen teklif kapsamında, yeni bir 27a maddesini Tüzüğe dâhil etmiştir. Bu madde, bir malın Ek I'de yer almasının, mal fiyatları üzerindeki etkilerle bağlantılı ciddi ve öngörülemez koşullar nedeniyle Birlik iç pazarına ağır zarar verdiği kanaatine varılması hâlinde, Komisyona söz konusu ürünleri geçici olarak Tüzüğün Ek I'inden çıkarma yetkisi tanımayı amaçlamaktadır.

27a maddesinin (Aralık 2025'te Komisyon tarafından kabul edilen şekliyle) eş-yasama organları tarafından kabul edilmesi hâlinde, Komisyon, CBAM'in belirli malların fiyatları üzerindeki etkisinin ciddi ve öngörülemez koşullar nedeniyle Avrupa Birliği iç pazarına ağır zarar verdiğini gösteren ilgili kanıtların bulunup bulunmadığını değerlendirecektir. Bu değerlendirme sonucunda, bir CBAM ürününün Ek I'den çıkarılması gerektiği kanaatine varılması hâlinde, Komisyon, ilgili ürünleri CBAM Tüzüğü'nün Ek I'inden çıkarma yetkisine sahip olacaktır.

Komisyon, bu tür kanıtların mevcut olduğu sonucuna varırsa, etkilenen ürünleri, söz konusu ciddi ve öngörülemez koşullar ortadan kalkıncaya kadar, bir delege edilmiş düzenleyici işlem yoluyla CBAM Tüzüğü'nün kapsamı dışına çıkarabilir. Bu tedbirler, CBAM Tüzüğü'nün Ek I'i kapsamında yer alan tüm ürünlere uygulanabilir.

Soru 2. Komisyon, 27a maddesini (Komisyon tarafından önerildiği ve eş-yasama organlarınca kabul edildiği takdirde) uygularsa, belirli bir malın CBAM Tüzüğü kapsamından çıkarılması geriye dönük olabilir mi?

Cevap 2. Evet, olabilir.

27a maddesinin (Aralık 2025'te Komisyon tarafından kabul edilen şekliyle) eş-yasama organları tarafından kabul edilmesi ve Komisyonun somut bir vakayı değerlendirerek bu maddede öngörülen koşulların sağlandığı sonucuna varması hâlinde, etkilenen ürünlerin CBAM Tüzüğü'nün Ek I'inden çıkarılması için bir delege edilmiş düzenleyici işlem kabul edilmesi gerekecektir. Ciddi ve öngörülemez koşulların, bu delege edilmiş düzenleyici işlemin Resmî Gazete'de yayımlanmasından önce de mevcut olması muhtemeldir. Bu durumda, etkilenen malların CBAM Tüzüğü kapsamından geriye dönük olarak, yani Komisyonun 27a maddesinde belirtilen koşulların sağlanmaya başladığını değerlendirdiği tarihten itibaren çıkarılması gerekecektir.

Soru 3. Komisyon, 27a maddesini geriye dönük olarak 1 Ocak 2026 itibarıyla uygulamaya karar verirse ve CBAM beyan sahipleri, bu tedbirin geçerli olduğu dönemde ithal edilen etkilenen mallar için CBAM sertifikaları satın almışsa ne olur?

Cevap 3. Bu durum 2026 yılı için geçerli olmayacaktır; zira CBAM sertifikaları, CBAM Tüzüğü'nün 20. maddesi uyarınca ancak 1 Şubat 2027 tarihinden itibaren satın alınabilecektir. 27a maddesinden kaynaklanan delege edilmiş düzenleyici işlem bu tarihten önce uygulanırsa, herhangi bir CBAM sertifikası satın alınmış olmayacağından, CBAM beyan sahipleri açısından herhangi bir mali sonuç doğmayacaktır.

Bununla birlikte, 27a maddesinden kaynaklanan delege edilmiş düzenleyici işlem bu tarihten sonra uygulanır ve CBAM beyan sahipleri 2026 veya sonraki yıllara ilişkin ithalatlar için CBAM sertifikaları satın almışsa, söz konusu malların ithalatı için CBAM sertifikası satın almış olan beyan sahiplerine, bu sertifikalar için ödedikleri bedelin iade edilmesi gerekecektir. Bu iade, tedbirin geriye dönük etkisinin doğal bir sonucudur. İade usulünün, 27a maddesinden kaynaklanan delege edilmiş düzenleyici işlemde veya ayrı bir AB hukuki metninde düzenlenmesi gerekecektir.